Inleiding

Een keer per jaar voeren wij een review uit m.b.t. de CO_2- reductiedoelstelling, de doelstellingen voor besparing van het energieverbruik en de doelstellingen voor het gebruiken van duurzame energie. Tijdens deze jaarlijkse review worden alle genoemde maatregelen gecheckt aan de hand van constateringen en Kritische Prestatie Indicatoren. Dit document beschrijft deze review over 2025. Deze review is uitgevoerd op 08-09-2026 door de IMS manager en W. Zandee.

316.2 Inzicht emissies
In 2025 is een extra sleutelpersoon toegevoegd, de sleutelpersonen zijn 2x jaarlijks geïnformeerd. Doormiddel van een mondeling gesprek waarvan zoveel mogelijk verslaglegging plaatsvind.

316.3 Klimaattransitieplan
Aan de hand van de vastgestelde doelstellingen voor de korte en middellange termijn is de voortgang over 2025 beoordeeld. De gehanteerde doelstellingen zijn hieronder weergegeven:

CO2 reductiedoelstelling middellangetermijn 5-10 jaar:
- In 2032 ten opzichte van 2024 (basisjaar) 20% minder CO2 uitstoten gerelateerd aan de brutomarge.

Energiebesparings- en duurzame energiedoelstelling voor de middellange termijn 5-10 jaar:
- In 2032 ten opzichte van 2024 12% minder energie (MJ/kWh) verbruiken.

CO2-doelstelling voor de korte termijn periode 1 – 3 jaar:
- In 2027 ten opzichte van 2024 8% minder CO2 uitstoten.

Energiebesparings- en duurzame energiedoelstelling korte termijn periode 1 – 3 jaar:
- In 2027 ten opzichte van 2024 3,5% minder energie (MJ/kWh) verbruiken

Op basis van document 316.1 – Energiebalans en CO_2-emissiefactoren 2025 kan worden geconcludeerd dat het energieverbruik in 2025 is toegenomen ten opzichte van het basisjaar 2024. De toename in het energieverbruik is deels te verklaren door verschillende ontwikkelingen binnen de organisatie. Zo wordt het volledige kantoorpand verwarmd en gekoeld met airconditioningsystemen. Daarnaast is in 2026 een nieuwe elektrische bedrijfsbus aangeschaft, die gebruikmaakt van de laadpaal op het bedrijfsterrein. Ook kunnen bezoekers gebruikmaken van deze laadvoorziening. Hierdoor is het totale elektriciteitsverbruik toegenomen.
In het komende jaar zal nader worden onderzocht op welke gebieden verdere energiebesparingen kunnen worden gerealiseerd. Hierbij wordt gekeken naar mogelijkheden om het energieverbruik te beperken en de energie-efficiëntie binnen de organisatie verder te verbeteren. Op basis hiervan zullen waar nodig aanvullende maatregelen worden getroffen om de gestelde energiedoelstellingen voor 2027 en 2032 te kunnen behalen.

Ten aanzien van de CO_2-reductiedoelstelling is in 2025 een positief resultaat behaald binnen scope 1 en scope 2. De totale CO_2-uitstoot binnen deze scopes is met 4,5% afgenomen ten opzichte van het basisjaar 2024. Hiermee is een belangrijke eerste stap gezet richting het behalen van de gestelde CO_2-reductiedoelstellingen.
Voor scope 3 is daarentegen sprake van een toename van de CO_2-uitstoot (316.10). De totale inkoopwaarde is in 2025 met 13,5% gestegen, terwijl de daaraan gerelateerde CO_2-uitstoot met 77,4% is toegenomen. Deze sterke stijging wordt onder andere veroorzaakt door de inkoop van grote hoeveelheden materiaal. Een deel van deze materialen bevindt zich momenteel nog in opslag op het bedrijfsterrein en is daarmee nog niet volledig verwerkt of toegepast.
Om de scope 3-uitstoot verder te reduceren, zal in de komende periode kritischer worden gekeken naar de omvang, noodzaak en planning van materiaalinkopen.
Daarnaast zal er ook worden gekeken naar de samenwerking met ketenpartners. Er zal meer informatie worden opgevraagd over hun eigen CO_2-reductiedoelstellingen en de maatregelen die zij nemen om hun emissies te reduceren. Op deze manier wordt beoogd meer inzicht te verkrijgen in de

uitstoot binnen de keten en gezamenlijk mogelijkheden te identificeren om de scope 3-emissies van de organisatie structureel te verlagen.

Voortgang maatregelen
In dit hoofdstuk wordt kwalitatief aangegeven hoe het staat met de maatregelen die mogelijk moeten maken dat de doelstellingen behaald worden.

Voortgang maatregelen kantoor / kantine

Maatregelen	KPI	KPI behaald?
Beperken van onnodig stroomverbruik	Zie 316.3	2025: Verwarmen d.m.v. airco en per ruimte, apparatuur buiten werktijd uitschakelen,
Beperken van onnodig papierverbruik	Zie 316.3	2025: kleinere bestelling papier/ gaat langer mee door minder printen/ dubbelzijdig. 2025: aanschaf extra Ipad.
Herbruikbare koffiebekers i.p.v. wegwerp.	Zie 316.3	2025: Kantine heeft herbruikbare koffiebekers + extra bordje ter attendering op bekergebruik, recyclen blikjes/ flesjes.

Voortgang maatregelen werkplaats

Maatregelen	KPI	KPI behaald?
Bewegingsmelders plaatsen	Zie 316.3	Ja, in magazijn.
Verlichting vervangen door led	Zie 316.3	Overal.
Deuren gesloten houden waar mogelijk	Zie 316.3	Ja, sturing op gedrag.

Voortgang maatregelen machines en bedrijfsauto's

Maatregelen	KPI	KPI behaald?
Toepassen alternatieve brandstoffen	Zie 316.3	Ja, 2025 installatie HVO tank.
Onderzoeken investering in elektrisch wagenpark zodra sprake van vervanging		Aanschaf eerste elektrische bedrijf bus medio Q1 2026.

Voortgang maatregelen personeel

Maatregelen	KPI	KPI behaald?
De Chauffeurs cursus nieuwe rijden en draaien laten volgen	Zie 316.3	Cursus rijoptimalisatie via DEK periodiek inplannen.
Bewustwording d.m.v. training / toolboxmeetings	Zie 316.3	Ja, zie map toolboxen.
Kennisdeling (directie) sturen op Co2 via regionaal platform.	Zie 316.3	Ja, zie periodieke bijeenkomsten.

Voortgang maatregelen organisatie / planning (projectlocaties)

Maatregelen	KPI	KPI behaald?
Stallen machines op locatie waar mogelijk	Zie 316.3	Ja, WSHD diverse locaties (vast) om te stallen.
Combineren van klussen om transport te verminderen waar mogelijk	Zie 316.3	Ja, continue punt van aandacht. Ook i.v.m. aankomende tolheffing vrachtwagens op A58.
Meer met dezelfde machine doen waar mogelijk	Zie 316.3	Ja, continue punt van aandacht. Ook i.v.m. aankomende tolheffing vrachtwagens op A58.
Leggen van rijplaten om zuiniger te rijden bij slechte terreinomstandigheden.	Zie 316.3	Ja, zie huur rijplaten o.a. WSS, OH watersystemen.

Plan van aanpak maatregelen voor de middellangetermijnstrategie:

Maatregelen	KPI	KPI behaald?
Inkopen van 50% HVO-100 brandstof voor het totaal van ons verbruik	Zie 316.3	Begin gemaakt in 2025 d.m.v. aanschaf tank.
Inzetten van elektrisch handgereedschap	Zie 316.3	Ja, met name in bestek Gem. Kapelle – elektrisch werken.
Onderzoek naar mogelijkheden voor elektrisch materieel (subsidies, inzet, actieradius, etc.)	Zie 316.3	Ja, standaard afweging bij iedere aankoop.
Aanschaf van elektrisch materieel	Zie 316.3	Ja, o.a. 16-05-2025 aankoop Telescopische accu stokzaag.
Onderzoek uitvoeren naar aanschaf en installatie van de warmtepomp	Zie 316.3	Planning 2027-2028.
Installeren van de warmtepomp	Zie 316.3	Planning 2032.

316.11 Impact en invloed analyse

De I&I analyse is nog actueel. Wij hanteren nog dezelfde organisatieactiviteiten.

316.12 Waardeketenanalyse

Analyse voortgang reductiemogelijkheden in 2025

De reductiemogelijkheden binnen de waardeketen over het jaar 2025 zijn opnieuw geëvalueerd. De belangrijkste aandachtspunten blijven het gebruik van HVO-100 door onderaannemers en leveranciers, het inzetten van CO_2-bewuste ketenpartners en het beperken van transportbewegingen. Er is voortgang geboekt door het gebruik van HVO-100 onder de aandacht te brengen bij projecten en onderaannemers. Daarnaast is aandacht besteed aan het bundelen van bestellingen, het beperken van transportbewegingen en het combineren van retourstromen. Tegelijkertijd zijn er nieuwe ontwikkelingen gaande in het elektrificeren van materieel en prijsstijgingen van inkoop, tolkosten van vrachtwagens, die allemaal impact hebben.

De maatregelen worden toch als kansrijk en zelfs al gedeeltelijk **gerealiseerd** beoordeeld. De toepassing wordt met name beïnvloed door meerkosten, beschikbaarheid en de bereidheid van opdrachtgevers en ketenpartners.

Het eerder vastgestelde reductiepotentieel van circa **3% per jaar op de Scope 3-emissies** blijft uitgangspunt. In 2026 wordt ingezet op verdere toepassing, borging en het beter aantoonbaar maken van de gerealiseerde reductie. De waardeketen wordt jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd en minimaal eenmaal per drie jaar volledig herzien.